

„[A] legszélesebb felkészítéssel rendelkező embereket szeretnénk állami szolgálatban látni.”

Interjú Janza Frigyessel¹

Tábornok úr, hogyan illeszkedett pályafutásába a Nemzeti Közszerológati Egyetem megalakításában való részvétele?

1971-ben kezdtem a munkámat a Belügyminisztériumban, ahol az első pillanattól kezdve katedrán álltam, tehát különböző tantárgyakat tanítottam, 1983-ban pedig iskolaparancsnokká neveztek ki. Ezt megelőzően már részt vettem a belügyi oktatás szervezésében is, az oktatási csoportfőnökségen a szerológati beosztásomtól függetlenül instruktori megbízásokat kaptam, például 1974-től a Belügyminisztérium Tudományszervezési Osztályát felügyeltem. 1998-ban Pintér Sándor felkérésére a minisztériumon belül létrehoztam az Oktatási Főigazgatóságot, amelyet 2004-ig vezettem. Ez a feladatrendszer nem annyira a felsőoktatásra irányult, hanem az alap- és középfokú rendvédelmi képzések teljes spektrumát átfogta, tehát a rendőrségi, büntetés-végrehajtási, katasztrófavédelmi, titkosszerológati és egyéb képzések kezelését. Tulajdonképpen egy egységes, a képzési redundanciákat, párhuzamosságokat kiküszöbölő, lehetőség szerint moduláris, egymásra épülő elemekből álló szisztéma kialakítását jelentette, amely megalapozza a tudásalapú karrierrendszert és segíti a vezetővé válás folyamatát is. Az volt a legfőbb cél, hogy a képzési elemek oldalirányban, illetve hierarchikusan felfelé is kapcsolódni tudjanak egymáshoz. A 2002-es kormányváltást követően más szempontok váltak fontossá, és a szükséges pénzügyi támogatást csökkenteni akarták. Emiatt tiltakoztam, és feszült helyzet kezdett kialakulni. Végül a Belügyminisztérium és én is örültem, hogy 2004-ben a szerológati életkor felső határát elértem, így aztán méltósággal nyugállományba tudtam vonulni, dísztőrrel, díszkarddal, ahogy illik. Ma már ugye tisztábban lehet látni, hogy akkoriban rendkívül nehéz volt az ország költségvetési helyzete, tehát a megszorítás nem általában az oktatás ellen irányult, hanem mindenhol elvonások történtek. Akkor ezt nem voltam hajlandó elfogadni, mert azt mondtam, hogy oktatást nem lehet kiszérológáltatni három-öt éves terveknek, hiszen tíz-tizenöt évbe telik, mire ott olyan eredményt lehet elérni, ami már hatni is tud.

¹ Janza Frigyes 2011–2018 között az NKE FT tagja volt. Az interjú 2017. szeptember 13-án készült az NKE FT vezetői irodájában (Budapest).

Az 1990-es években felmerült a Rendőrtiszti Főiskolával kapcsolatban valamilyen integrációs elképzelés?

Az 1990-es évek közepén szóba került a felsőoktatás megújítása, és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem megalakításával kapcsolatban felvetődött a katonai és a rendészeti felsőoktatás összevonása. 1996-ban egy törvényben szabályozták a katonai és a rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállását – a mai napig hatályban lévő 1996. évi XLV. törvényről van szó. Akkor a fúziót különböző okok miatt elvetették, a Rendőrtiszti Főiskola is ellenállt a tervnek. 2000-ben vagy 2001-ben a Honvédelmi Minisztérium részéről még egyszer elindult egy kezdeményezés, hogy a főiskolát beolvassák a nemzetvédelmi egyetembe, s ez eljutott az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságáig, amely egy albizottságot hozott létre, és engem nevezett ki a vezetőjévé. Sok egyeztetést lefolytattam a Honvédelmi Minisztériummal és másokkal is, majd a részletesen indokolt véleményemben nem találtam megalapozottnak az ötletet. Pár év elteltével, a bolognai rendszer bevezetését követően, 2005–2006 táján harmadszor is megkísérelték ezt az összevonást, anélkül, hogy komolyabban érveltek volna mellette. Ezt a próbálkozást is megakadályoztuk, ennek részleteit Sárkány István jobban tudja, a Rendőrtiszti Főiskola főigazgatójaként ezt ő élte meg.

Ekkor is a ZMNE vagy a Honvédelmi Minisztérium kezdeményezett?

Igen. 2010 júniusában–júliusában Hende Csaba honvédelmi miniszter ismét kezdeményezte az integrációt. A belügyi vezetők ezúttal beleegyezésüket adták, de azért kikérték a véleményemet, és kérésükre elvállaltam az integrációs folyamat lebonyolításában való részvételt. Kicsit furcsa utólag, hogy korábban két alkalommal is a fúzió megakadályozása volt a feladatom, ekkor pedig a végrehajtása. Egyetlen tartalmi feltételem volt: a Rendőrtiszti Főiskola jogutódja egyetemi karként kell hogy létrejöjjön. Ugyanis a teljes belügyi életpályát kidolgozó korábbi koncepcióm lényege éppen az volt, hogy az inputtól outputig terjedő teljes képzési rendszer belügyi hatáskörben marad, tehát aki belép közlegényként és tábornokként távozik, az a szükséges képezéseket a belügyi rendszeren belül vagy a rendészeti miniszter által felügyelt képzési területen szerezzék meg. A koncepciónak megfelelően 2006-ban a Rendőrtiszti Főiskolán megindítottuk a mesterképzést, ezt az akkori szabályok lehetővé tették. Vagyis 2010-ben, a csatlakozásunk előkészítésének kezdetén már volt rendészeti mesterképzés, de egyetemi szintű még nem, márpedig személyzeti politikánkban szerettem volna elérni azt, hogy a rendőr tábornokok egyetemi végzettséggel rendelkezzenek. Ezzel szemben erős ellenállás volt, és hozzáteszem, van ma is. Azzal érveltek, hogy egy érettségizett ember, aki elvégzi a három- vagy négyéves Rendőrtiszti Főiskolát – vagy most a Rendészettudományi Kart –, élete végéig készen

áll a szakma gyakorlására. Erre én azt mondom, hogy azért nem áll készen, mert a szakmát ugyan tudja jól gyakorolni, de a műveltsége hiányos. Ezért ragaszkodtam ahhoz, hogy a teljes képzési rendszerünkben legyen egyetemi kimenet is. 2010 után nemcsak ezt a folyamatot felügyeltem, hanem – fő feladatombként – a teljes belügyi oktatási rendszer és a rendészeti életpályamodell kialakítását is. Úgy nézett ki tehát, hogy ha egyetemi kar leszünk, akkor sikerül a belügyi életpályamodell, valamint a végzettségeket és a képzettségeket olyan szinkronba hozni egymással, hogy házon belül, ugyanakkor erős állami kontroll mellett tudjuk végigvinni a folyamatot. Mert ahhoz is mindvégig, az egyetem létrehozásának első pillanatától kezdve ragaszkodtam, hogy a Felsőoktatási Minőségbiztosítási Rendszer alól semmifajta kivétel nincs. Azok a közszolgálati egyetem elleni támadások, miszerint csak valamiféle hazafiságot oktatunk, teljesen megalapozatlanok. Éppen ellenkezőleg, nagyon erős szakmai oktatás van nálunk, amely még az általunk nem képviselt nézeteket is oktatja, mert ez felsőoktatás. Nekünk nem az a feladatunk, hogy minősítsük a világban meglévő tudományos eredményeket és nézeteket, hanem elsősorban az, hogy bemutassuk. Természetesen elmondjuk a véleményünket, ez nagyon helyes, sőt kíváncsok, de az is nagyon fontos – miként a papneveldekben marxizmust is oktatnak –, hogy a mi hallgatóink megismerjék a liberális politika, a neoliberális gazdaságpolitika elméletét is. A nálunk végzők ne másod-, illetve harmadkézből szerzett információk alapján alakítsák ki a véleményüket, hanem olvassák el az eredeti könyveket, okmányokat. Emlékszem, valamikor az 1970-es évek első felében elővettek a pártbizottságban, mert azt mondtam, hogy addig nem vagyok hajlandó a filozófiaórákon a Római Klub² jelentését elítélni, amíg eredetiben nem olvashatom el. A Római Klub jelentése nem volt publikus, de három hónap múlva megkaptam a szövegét. Ez az értelmi-ségi attitűd, ennek meg kell lennie mindig az emberben, ezért ragaszkodom ehhez mai napig is. Nem a belügyi érdekeket emeltem ki most sem, hanem a minőség-biztosítással kapcsolatos kérdéseket, mert ez a döntő az egyetem szempontjából. Azt mondják, hogy a közszolgálati egyetem egy janicsárképző, meg hogy az állam a saját agymosott embereit akarja betenni a különböző helyekre. Szó nincs erről. Éppen hogy a legszélesebb felkészítéssel rendelkező embereket szeretnénk állami szolgálatban látni. Olyanokat, akik az itt megszerzett államtudományi és egyéb tudásuk mellett széles körű műveltség birtokába is jutnak, így képesek az új jelenségekkel kapcsolatban önállóan kialakítani a véleményüket. Mert ki az első, aki találkozik az új társadalmi jelenségekkel? A rendőr az utcán vagy a köztisztviselő az államigazgatás területén. Tapasztalnak valamilyen új, trendjellegű – akár jó, akár rossz – szokást, amit a jog még nem tudott értelmezni, mert ahhoz előbb meg kell várni, hogy kialakuljon egyfajta közvélekedés az adott cselekménnyel

² 1968-ban Rómában magánkezdeményezésre létrejött szervezet, amely a nemzetközi politika és a világ általános fejlődési tendenciáival foglalkozik. 1972-től ad ki jelentéseket, tanulmányokat.

kapcsolatban. De nekik ezt megelőzően is intézkedniük kell, az adott pillanatban, ennek pedig az a feltétele, hogy az új jelenséget rögtön el tudják helyezni valahol, tudják kezelni ezt a valamit. A mi egyetemünk tehát az ehhez szükséges műveltséget is szeretné megadni.

Visszakanyarodva 2010 nyarára...

Nos, 2010 júniusában valamilyen döntés megszületett – előttem nem ismert, hogy hol és mit döntöttek el, mert én nem voltam ott, ezt a történészek derítse ki –, mindenesetre 2010. június második felében volt az említett beszélgetés, amikor elvállaltam a részvételt az egyetem megszervezésében. Először június 25-e körül ültünk össze Gál András Levente államtitkárnál, ahol elmondtam, milyen feltételekkel vesz részt az egyetemi integrációban a Rendőrtiszti Főiskola. Az egyik feltétel az volt tehát, hogy egyetemet csinálunk. Másik feltételül azt szabtam, hogy az alapító okiratokban meg a különböző erről szóló jogszabályokban továbbra is biztosítani kell az adott ágazati miniszter felelősségét oktatásigazgatási szempontból. Mondjuk, a mi esetünkben, létrejön egy rendészeti felsőoktatási terület, amelyért a rendészetért felelős miniszter felel, a honvédelmi, katonai felsőoktatásért a honvédelmi miniszter, és így tovább; ennek megfelelően pedig a saját büdzséjükben ilyen célokra tervezhetnek. Ezt az álláspontot következetesen érvényesítettük, és ez a felelősségi rendszer a mai napig is. Végigvittük azt is, hogy az egyetem fenntartásának kérdéseiben a három miniszter együttes döntésére van szükség mindenhez, tehát nincs többségi szavazás. A törvénynek ezt a részét is én írtam, és a mai napig tartom magam ehhez.

Ez a kompromisszumkényszer működőképes volt?

Igen. Egészen addig dolgoztunk a döntéseken, amíg valamilyen egyezségre nem jutottunk. Zárójelben jegyzem meg, hogy a mai napig csak egyszer fordult elő, hogy kezdeményeztük a miniszterek egyeztetését, mert mi nem tudtunk egymással dűlőre jutni. Ehhez mindenekelőtt a másik fél véleményének tiszteletben tartása kellett, ilyen hozzáállással közelítettünk minden kérdéshez. Nekem ez nem esett, nem esik nehezemre, mert ilyen értelemben alapvetően demokrata vagyok, tehát tisztelem mások véleményét – nem feltétlenül fogadom el, de tisztelem. Volt még egy tartalmi probléma, mégpedig az, hogy hogyan is nézzen ki ez az egyetem. A 2010. július 5-i emlékeztető tanúsága szerint én már a Belügyminisztérium részéről megküldtem a koncepciót, ez alapján folyt a megbeszélés, mert akkor a másik két minisztérium még nem küldte el az elképzeléseit. Ami érdekessége az anyagnak, hogy önálló diszciplínaként fogtam fel az államtudományokat, számomra az egyetem ezt jelentette. Ezt a fogalmat nem ismertük még. Az állam- és jogtudományi karok nevében is

szerepel ugyan a kifejezés, de nálunk ez az egyetem feladatát jelenti. Hogy aztán mit értünk államtudományok alatt, és mit sorolunk ide, az egy más kérdés.

Hogyan fogadta ezt a koncepciót a ZMNE?

Elég nehezen tudtam megértetni a katonákkal, hogy ezentúl nem önálló egyetemként működnek tovább, mert ezt veszteségként élték meg. Azt mondták, hogy ők egyetem, a többiek meg csak főiskolák, illetve karok. Erre azt válaszoltam, hogy a nyolcvanezres belügyi összlétszámmal szemben a honvédség összesen huszonöt-ezer főt számlál, tehát megváltoztak a viszonyok, ezért képzési szempontból olyan kapacitások fenntartása már nem feltétlenül indokolt, mint amilyen korábban a ZMNE-nél volt. Én egyébként mindvégig a Zrínyi pártján álltam, akkor is, amikor elutasítottam a Rendőrtiszti Főiskola velük való integrációját. Részben az édesapám miatt, aki ugye katona volt, részben a testvérbátyám miatt, aki akkor honvédelmi helyettes államtitkárként tábornoki rendfokozatban szolgált. Ugyanakkor haragudtam a ZMNE-re, mert rosszul csinálták, amit csinálniuk kellett volna. Olyan tanfolyamokat indítottak, például CNC-esztergályosít, amelyeket egyáltalán nem kell egy katonai egyetemnek csinálni. Elindítottak tűzoltó- meg egyéb képzéseket, és amikor mondtuk, hogy ez alapvetően belügyi feladat lenne, azt válaszolták, hogy nem, mert a NATO-doktrína szerint a honvédségnek akár katasztrófavédelemmel is foglalkozni kell. Elindultak a pénz irányába, elkezdtek üzletelni, részben ebből adtak a tanároknak fizetésekiegészítést. Tagja voltam a ZMNE egyik szakértői tanácsadó testületének, tehát ismertem a belső körülményeket, és 2002-ben már jeleztem nekik, hogy nagyon rossz irányba mennek. Nem véletlen, hogy kialakult ott egy fertőzőzsganyús góc. Ezzel szemben én voltam az – és elnézést, hogy ezt kell mondanom, nem hiúságból vagy önteltségből teszem –, aki a mai napig küzd azért, hogy a Hadtudományi Karon, függetlenül attól, hogy a Magyar Honvédségnek milyen képességei vannak, a modern hadviselés összes ágát oktatni kell. Ha nincs harckocsija a magyar hadseregnek, akkor is kell harckocsi tanszéket fenntartani, mert a világ hadseregeinek jelentős részében, a szövetségi erőknél viszont vannak harckocsik. A nagy repülőgép-szállító anyahajók navigálási és egyéb képességeit is meg kell tanítani a tisztjeinknek, mert szövetségi rendszerünkben szükség lehet arra, hogy fölgyalogoljon egy magyar zászlóalj egy ilyen hajóra, mert mit lehet tudni... Ilyenekkel annak idején mindenkit felidegesítettem, még Hende Csaba honvédelmi minisztert is. Egy hadsereg készüljön föl mindenre, azért tartjuk őket. Ha rekonstruálni kell egy igazi hadsereget, akkor minden szakterület számára álljon rendelkezésre négy-öt képzett ember. Ez a négy-öt képzett ember egy tanszék, függetlenül attól, hogy van-e ilyen tantárgy vagy nincs, mert az a feladata egy katonai felsőoktatási intézménynek, hogy kövesse a világ eseményeit. A mai napig is ezt mondom, de nem nagyon értik. Azt mondják, hogy ez pénzbe kerül, erre ők nem tudnak figyelni.

Adófizető magyar állampolgárként viszont én biztos szeretnék lenni abban, hogy katonai bajtársaim rendelkeznek mindenfajta olyan tudással, amelynek birtokában rövid idő alatt rekonstruálni tudnak egy hadsereget. A Nemzeti Közszerológati Egyetemen, miután a katonai vezetés és a Honvédelmi Miniszterium vezetése leszedett minden cafrangot és egyebet a hadtudományi képzésről, visszahozzuk azokat a tantárgyakat, tantárgyrészeket, amelyeket a honvédtiszteknek ismerniük kell. Folyamatosan jönnek létre új szakok, akár pénzügyi-logisztikai, akár egyéb területeken, tehát próbáljuk a szükséges képességeket helyreállítani. Ilyen terület például a műszaki képzés is most, amikor az Irinyi-tervvel³ fokozottabban előtérbe kerül a hadiipari háttérbázis megeremtése és a biztonsági szektorban tevékenykedő kis- és középállalatok levegőhöz, innovációs lehetőséghez juttatása. Összességében azt tudom mondani, hogy paradox módon – és ez a kulcsmondata a mondanivalónak – az önállóságot a katonai felsőoktatás és a rendészeti felsőoktatás egyaránt úgy tudta megőrizni, hogy a Nemzeti Közszerológati Egyetembe integrálódott. A Rendőrtiszti Főiskola nem tudott volna olyan erős lenni a felsőoktatási rendszerben, mint amilyen erős most a Rendészettudományi Kar, és ez a helyzet a ZMNE, illetve a közszerológati egyetem Hadtudományi Kara esetében is.

Hogyan fogadták a Belügyminiszteriumban, hogy az integrációs folyamat a Közigazgatási és Igazságügyi Miniszterium vezetése alatt kezdődött?

A Közigazgatási és Igazságügyi Miniszterium statútumából következett, hogy illetékségből ez az ügy oda tartozott. A 2010-ben megindított Magyar-program, amely a teljes magyar államigazgatás megújítását tűzte ki célul, képzési részt is magában foglalt. Ne felejtjük el, hogy ekkor a közigazgatási és igazságügyi miniszteri posztot betöltő Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes is volt! Legfeljebb az vetődhetett fel, hogy miért nem vett részt ebben az oktatásért akkoriban felelős Nemzeti Erőforrás Miniszterium, hiszen itt egy felsőoktatási szervezetről volt szó. (Azért nem, mert elsősorban nem oktatási problémák miatt kellett létrehozni az egyetemet.) Tulajdonképpen a Corvinus Egyetem Közigazgatástudományi Karának és a Rendőrtiszti Főiskolának jól jött a Honvédelmi Miniszterium mániákus kezdeményezése, mert új, megfelelő elhelyezési körletet kaptak; a honvédség pedig nem vette észre, hogy egy zéró kimenetelű játék részese lett, ugyanis nem ők szereztek meg a rendvédelmi képzést, hanem a közszerológati egyetem szerezte meg mind a honvédtisztképzést, mind a többiek irányítását. De még egyszer mondom, ez a katonai felsőoktatás helyzetét is megerősítette, mert tartalmilag számukra is előrelépést jelentett, még ha szervezeti értelemben a korábbi önállóságukhoz képest – legalábbis az ő szem-szögükből – visszalépésnek volt is nevezhető.

³ Az Irinyi-terv 2016 óta működő iparfejlesztési, iparstratégiai kormányzati program.

Akkor a Rendőrtiszti Főiskola járt a legjobban?

Mi nyertünk ezzel az egész folyamattal, kaptunk egy új elhelyezési körletet az apácakolostorból átalakított régi épület helyett, amely teljesen alkalmatlan volt arra, hogy ott rendőrtiszteket képezzünk. Egyébként nagyon jó hely volt az, friss levegő és a többi...

Csak infrastrukturális szempontból erősen hiányos...

Szóval kaptunk egy új kollégiumot, tavasszal [2018] elkezdik a katasztrófavédelmi központ és a hozzá tartozó, kétszázötven fős kollégium építését a Korányi utcai oldalon, tehát hallgatóink aránylag modern körülmények közé kerültek a korábbihoz képest.

Korábban említette az önálló diszciplínaként felfogott államtudományra épülő koncepciót, vagyis a közszolgálati egyetemmel kapcsolatos tartalmi kérdéseket. Kifejtené ezt bővebben?

Ennek lényege a közszolgálat helyes definíciója. Az, hogy ki tudjunk alakítani egy egységes logikai nézetrendszert, amelynek szellemében neveljük itt a fiatalokat. A köztisztviselők, kormánytisztviselők a közszolgálathoz tartoznak, csak nem egyenruhában és nem fegyverrel szolgálnak, de egyébként ugyanaz a funkciójuk, mint a rendőröknek, sokszor még durvább is. Például a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ellenőrei vágóhidakat ellenőriznek, ahol gyakran atrocitásoknak vannak kitéve. Persze ez is rendészet, önkormányzati vagy éppen állami civil rendészet. Minden ország másképp határozza meg ezek helyét. Angliában a mentőszolgálat is a belügyhöz tartozik. Azok a köztisztviselők, akik az igazgatásban éles helyzetekben ott állnak a fronton, majdnem azonos értékűek egy rendőrtiszttel. A katona ugyan a közszolgálat része, de nem a közigazgatásé, csak egy szűk tartományban, a hadkiegészítés területén, ott is csak az 1920-as évektől, korábban a toborzás és az újoncállítás az önkormányzatok, az államigazgatás feladata volt. Ennek még a sorkötelezettség korában is a civil közigazgatáshoz kellett volna valójában tartoznia. A Honvédelmi Minisztériumnál mindenhez ragaszkodnak, ami egy kis hatalommal jár, hogy ne kelljen tiszteket elbocsátani. A katona és a rendőr alapvetően eltér egymástól – annak ellenére, hogy közeledik egymáshoz a hadtudomány és a rendészettudomány, mert a hadviselés megváltozott. Kiberterről, hibrid háborúról beszélnek. Ennek nagyon sok olyan eleme van, ami rendészeti elem, főleg a békefenntartó műveleteknél. Ma már nem kell elpusztítani a termelőüzemeket meg az embereket ahhoz, hogy kárt okozzanak, hogy tönkretegyenek egy nemzetgazdaságot. Ma már kevésbé a területszerzés

a lényeg, inkább a kereskedelmi pozíciókért folyik a küzdelem a világban. Mert mi a különbség a katona és a rendőr között? Huntington megírja *A katona és az állam* című munkájában, hogy a katonatiszt professziója az alárendelt csapatok vezetése az ellenség erőinek és eszközeinek megsemmisítésére. Azért, hogy ezt meg tudja tenni, ne rettenjen vissza semmitől, szigorú parancsuralmi rendszert kell kiépíteni, hogy semmifajta humanitárius megfontolás ne tartsa vissza az ellenfél megsemmisítésétől. A rendőr viszont nem semmisít meg, nem erre képzik ki, és nem parancsuralmi rendszerben szolgál. A rendőröknél is van parancs mint eszköz, de a rendőr nem arra tesz esküt, hogy az életét is feláldozza, mint a katona, hanem csak kockáztatja. Az esküben lévő egy szó különbségnek hihetetlen jogi következményei vannak: a katona nem tagadhatja meg a parancsot, a rendőr igen. Ezért meg kell tanítani a rendőrtisztet diszkrecionális jogának használatára. A rendőrtiszt ugyanis visszaélhet ezzel. Mondjuk, összeszed-e egy adott bűncselekmény kapcsán annyi bizonyítékot, amire vád alapozható? És ha nem akarja? Milyen parancsnoki felülvizsgálat képes kideríteni azt, hogy ő mit akart, és mit nem. Hogy valamiből bűncselekmény lesz, vagy sem, az kétlépcsős folyamat. Vagy a rendőrség képes összeszedni a bizonyítékot, és vádemelést javasol, majd a vádhatóság azt mondja, hogy ez elég vagy nem elég; vagy már eleve össze sem tudják szedni a rendőrök a bizonyítékokat. És most csak a bűnüldözésről beszéltem, egy szűk ágáról a rendészeti feladatnak. Tehát ide olyan becsületes emberek kellenek, akik ezzel a diszkrecionális hatalmukkal a közösség érdekében élni tudnak. A rendőr egyenruhát visel, ez alaki követelményekkel is jár, de nem katona. Ezzel szemben a Btk. szerint a rendőr által szolgálatban elkövetett bűncselekmény is katonai bűncselekmény. A közszolgálatnál ki kell alakítani egy egységes logikai nézetrendszert. Más-hogy kell kiképezni a katonát, aki katonával fog találkozni, állampolgárral csak a legkritikább esetben. Csapatszellemlre, az egymásért való helytállásra, a csapat becsületére kell megtanítani őket. A rendőr viszont általában nem csapatban dolgozik, teljesen másra kell felkészíteni. A rendőrnek meg kell szakítani egy bűncselekményt, törekednie kell az eredeti állapotok visszaállítására, amit vagy meg tud tenni, vagy törvénysértés esetén megindítja a büntetőeljárást. Legjobban a békebíró, a sheriff szó fejezi ki a valódi rendőri feladatrendszert. A Scotland Yard 1829-es alapító okirata szerint a rendőr nem más, mint a helyi polgári közösség egyenruhát viselő tagja, akit a többiek megbíznak azzal, hogy helyettük is eljárjon. Az angol jogrendszer az állampolgári jogokból vezeti le a rendészeti jogot, a kontinentális viszont az államjogból vezeti le az állampolgár jogait, tehát pont ellentétes megközelítésű a jogfejlődésünk. Ugyanakkor az európai jogrendszer sok tekintetben az angolszász jogrendszert próbálja meg ránk húzni, és állandó diszkrepancia van, mert a történetileg kialakult közjogi rendszerünk nem tudja elviselni az angolszász jogot. Itt nagyon súlyos elvi kérdések vannak, amelyek teljesen különbözővé teszik a katonai és rendészeti területet. Csak egy példát említek:

megcsináltuk a Diószeghy utcai kollégiumot, és az Országos Rendőr-főkapitányság javasolta, hogy itt négy évig bentlakással legyenek a rendőrtisztjeink. Jóformán üvöltönnem kellett, hogy ezt megakadályozzam.

Mi volt az ellenvetése?

A rendészeti képzés elején tényleg szükséges a zárt, bentlakásos forma, hogy a rendőrtisztjelöltek megtanuljanak csapatban gondolkodni, mert adott esetben, nagyobb összehívásoknál, tömegrendezvényeknél így kell dolgozni. Önmagában az, hogy összehívok száz rendőrt, attól még nem teszi őket századdá. Akkor válnak azzá, ha tudnak együttműködni – ami egy hosszú kiképzés eredménye. A közösségi szellem kialakítása után, az egyetemi képzés nagyobb részében viszont a rendőrtisztjelölteknek részt kell venniük Budapest kulturális életében, meg kell ismerniük a civilek világát. Művelt rendőrtisztekre van szükség, és nem olyanokra, akik csak parancsot tudnak végrehajtani. Erre a lakosságnak sincs szüksége. Emiatt is a Belügyminisztérium utánpótlási filozófiája az, hogy a rendőrtiszt állomány összetételének valamennyire le kell képeznie a társadalom összetételét is. A Rendészettudományi Karon nagyjából a rendőrtisztek egyharmadát képezik ki nappali tagozaton, egyharmadát, akik már aktív állományú rendőrtiszt helyettesek, szolgálat mellett levelezőn, egyharmadát pedig, akik korábban más egyetemeken szereztek jogi, közgazdasági, pszichológusi stb. diplomát, átképzik, s szakbeosztásokba kerülnek. Ez egy állandó trend. Nem spontán folyamatok során történik a rendőrtisztek képzése, kiválasztása és rendszerbe állítása, hanem egy nagyon mély rendészettudományi megközelítés alapján.

A tartalmi oldaltól térjünk vissza az egyetemszervezés formai részére. Hogyan született meg a Fenntartói Testület?

A Fenntartói Testület mindhárom tagját egy-egy tárca bízta meg. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Kis Norbertet nevezte ki, aki egyúttal miniszteri biztos is volt, illetve felkérték a Honvédelmi Minisztériumot és a Belügyminisztériumot is, hogy küldjön egy-egy embert, s a két minisztérium Szarka Gábort és engem nevezett meg.

A Fenntartói Testület tagjainak delegálása formailag hogyan történik?

Az illetékes minisztereknek kell delegálniuk őket, megbízólevéllel, és ezt a megbízólevelet a Fenntartói Testület hivatalvezetőjének küldik meg, megnevezve benne az illető által ellátandó feladatkört. Ezt a Fenntartói Testület tudomásul veszi. Mi függetlenek vagyunk az egyetemtől.

Hogyan sikerült összecsiszolódnunk? Felmerültek-e problémák a Fenntartói Testület működésében? Kié volt a vezető szerep?

Mindenki csak egy volt a három közül, így készítettük elő 2010 őszén az egyetem létrehozásáról szóló 2011. márciusi törvényt. Először kijött a kormányhatározat, amely döntött a törvény megalkotásáról, részben ezt is mi készítettük elő. A törvényt pedig szövetszerűen is mi fogalmaztuk meg.

Mennyire sikerült a Rendőrtiszti Főiskola számára világossá tenni, hogy csak nyerhet az integrációval? Milyen vélekedések voltak ott erről?

Nyíltan elmondtuk, hogy a fúciónak a Rendőrtiszti Főiskola nemcsak nyertese lesz, hanem vesztese is. Az életben általában olyan döntésekkel találja szemben magát az ember, amelyekben 60 százalék a pozitívum, 40 százalék a negatívum. Ha döntök, akkor a 40 százaléknyi negatívum mellett is döntök, és ezt is képviselnem kell. Olyan nincs, hogy valamit veszteség nélkül megcsinálunk. A politika erről hallani sem akar, de az államigazgatásban egy etikus és becsületes vezetőnek ezt ki kell mondania. Éppen ezért a Rendőrtiszti Főiskola nem fogadta lelkesedéssel az átalakulást, hiszen az önállóságát ezzel elveszítette. Addig az állami költségvetésben a belügyminisztériumi fejezetben belül önálló cím volt a Rendőrtiszti Főiskola. Azt is nehezen éltek meg emberileg, hogy aki rektor volt, az az integráció után dékán lesz, aki rektorhelyettes volt, az dékánhelyettes, és nem is kell majd annyi dékánhelyettes. 2010-ben kértem a belügyminisztert, hogy tartsunk egy állományértekezletet. Ott tulajdonképpen három dolgot mondtunk ki. Az egyik az volt, hogy mindenkit átviszünk magunkkal az egyetemre. A másik, hogy igyekezzon mindenki megfelelni a beosztásával szemben támasztott tudományos követelményeknek, mert adunk ugyan erre haladékot a törvényben 2016-ig, de aki addigra nem tudja teljesíteni őket, attól meg kell válnunk. A harmadik pedig, hogy a bérek az átszervezéssel nem csökkennek. Véleményem szerint úgy lett volna helyes, hogy van, akinek nő a fizetése és van, akié csökken, de nem óhajtottam veszélyeztetni az egész folyamatot bérkérdésekkel és munkaügyi vitákkal. Számomra sokkal fontosabb volt a Nemzeti Köszolgálati Egyetem eszméje, amelyet nagyon támogattam. Amit én nem támogattam, az az volt, hogy a ZMNE kebelezzék be a Rendőrtiszti Főiskolát – de ez most minőségileg egy teljesen más helyzet volt. Némileg meg is nyugodott a főiskola állománya. Volt persze olyan vezető is, aki akkor azt mondta, hogy a követelmények teljesítése érdekében egy sort sem hajlandó leírni, aztán fél év múlva szólt nekem, hogy meggondolta magát. Nagyon türelmesek voltunk. Sokan azt nem értették meg, hogy 2012-ben csak a törvény erejénél fogva lettünk egyetemi kar. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság viszont az akkreditációs eljárást tavaly [2016] ősszel lefolytatta

és idén jóváhagyta a Rendészettudományi Kar működését. Vagyis bekövetkezett az a pillanat, amikor a – minden felsőoktatási intézménnyel szemben támasztott – minőségi követelményeknek is megfeleltünk. Ez óriási dolog, amit elmondtam az oktatói értekezleten is. A tanévnyitón pedig arra hívtam fel a figyelmet, hogy ezzel a kegyelmi időszak véget ért, 2017 szeptemberétől szabad kezét kapnak az egyetemi vezetők, és azt az oktatót, aki nem teljesít, vagy nem az elvárt minőségben, azt felelősségre vonják.

Akkor ehhez évek kellettek...

Hiába mondtam én azt, hogy így kell csinálni, ha nem támogatott volna engem ebben a belügyminiszter és közigazgatási államtitkára, Felkai László, akkor én nem tudtam volna végigcsinálni. Nem feltétlenül egyeztettünk minden kérdésben, de elvégre nem is erre szólt a megbízásom, sőt a Fenntartói Testület döntésével szemben nem vétőzhatnak a miniszterek sem, legfeljebb fölmentenek engem, és új embert neveznek ki helyettem. Sokszor kellett saját döntés alapján menni, és így jutottunk el odáig, hogy elindult a casting a rektor személyét illetően.

Mikor is volt ez?

2011 tavaszán, hónapra pontosan nehezen tudnám megmondani. Ezt Navracsics Tiborék bonyolították le, tehát Kis Norbertnek volt benne elsősorban szerepe. Patyi András én nem ismertem. Adódtak problémák a rektori kinevezése körül, mert még nem volt egyetemi tanár, ami pedig feltétel volt. A habilitációs eljárása egyébként éppen abban az időszakban zajlott. Emlékszem, én nem engedtem megváltoztatni a jogszabály szövegét, hogy ezt mégis lehetővé tegyük. Azt mondtam, ragaszkodunk ahhoz, hogy csak egyetemi tanár lehet rektor, legfeljebb megismételjük a pályázatot.

Több jelölt is volt a rektori pozícióra?

Több név szóba jött, valódi jelölt azonban csak egy volt, Patyi András személyében. De mire oda eljutottunk, le kellett szűkíteni a kört: legyen rátermett és fiatal, értsen a közjoghoz és a rendszethez. Ezek mind szempontok voltak. Katonaviselt legyen, hogy a Hadtudományi Kar ügyeiről is legyen fogalma. És kívülről kellett jönnie, ez teljesen világos volt. A Fenntartói Testület elődjének tagjaként már 2010 nyarán azt képviseltem, hogy a három jogelőd intézményből senki ne legyen az új egyetem rektora.

Honnan jött az új egyetem elnevezése?

2010 nyarának végén ki kellett találnunk az egyetem nevét. Ekkor Sárkány Istvánéktól érkezett egy javaslat Budapesti Közigazgatási Egyetem munkacímen. 2010 októberében zajlott az elnevezésről egy vita, és az államigazgatási-közigazgatási-közfoglálati logikát alapul véve abban állapodtuk meg, hogy ne zárjuk ki a katonákat tartalmilag a közigazgatási szóval, legyen a jelző inkább közfoglálati. És ha már közfoglálát, akkor ne budapesti legyen, hanem nemzeti.

Milyen egyéb kérdések fordultak elő még, amelyeket alapvetően a Fenntartói Testület oldott meg? A Fenntartói Testület a bizottságok működését mennyiben koordinálta, vagy mennyiben szólt bele a bizottságok munkájába?

Erre egyszerű a válasz: a bizottságok a Fenntartói Testületnek jelentettek. Az egyetem teljes létrehozási folyamata a Fenntartói Testület kezében volt.

A miniszteri biztosnak, Kis Norbertnek vezető szerepe volt?

Akkor sem volt egyszemélyi döntés, amikor Norbert miniszteri biztos volt. Rá úgy tekintettünk, mint a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium képviselőjére, függetlenül attól, hogy éppen miniszteri biztos volt, vagy sem. Esetében a miniszteri biztos feladat elsősorban technikai jellegű volt. A vezetése alatt álló Nemzeti Közigazgatási Intézet adta a háttérrel a tanácskozásokhoz, a háttér munkákhoz, a jogszabályok megszövegezéséhez, illetve ezek nem túl jelentős kiadásait az intézet költségvetéséből fedezte. Még egyszer hangsúlyozom, minden napirendi pontnál vita volt, minden napirendi pontra valaki előadóként felkészült, és végig közös döntéseket hoztunk. Egyszer sem fordult elő, hogy miniszteri biztosként önálló döntést hozott volna, erre neki nem is volt felhatalmazása. Nem mintha ezt Norbi bármikor is akarta volna – nagyon demokratikusan, nagyon okosan, nagyon kulturáltan vitte ezt az egészet, jó volt vele együtt dolgozni. Eltekintve a kezdeti érzelmektől, amelyeket a jogelőd intézményeknél az önállóság, az egyes státuszok, beosztások elvesztése váltott ki, az egész megalakulási folyamatot majdhogynem érdektelennek tartom, simán végbement. Egy dolog számított problémásnak, hogy hol legyen az egyes karok pénze. Először kísérletet tettem arra, hogy a költségvetési kérdésekről a döntési jogkört a Miniszterelnökségre tegyük át, mert elfogadhatatlan lett volna számomra, hogy az akár a Belügyminisztériumnál, akár a Honvédelmi Minisztériumnál legyen, akkor ugyanis a főszabályok szerint a tárca, a költségvetési fejezet gazdája dönt. Márpedig a Rendészettudományi Kar pénzével szerintem más ne rendelkezzen. A Miniszterelnökség azonban jelezte, hogy nincs jogszabályi alapja a jogkör áthelyezéséhez. Kényszerűségből tehát el kellett fogadnom a Közigazgatási

és Igazságügyi Minisztériumot, de csak azzal a feltétellel, hogy a három egyenjogú részt vevő miniszter saját maga tervezhet a költségvetésnél a közszolgálati egyetemmel. Azt akartam elkerülni, hogy valaki belenyúljon az egyetem pénzébe, és ilyen módon megrövidítse akár a Rendészettudományi, akár a Hadtudományi Kart. Amikor az ember jogszabályokat ír, nem rosszindulat vagy jóindulat vezeti, és én sem tartottam ettől, de hát láttam már ilyet, ezért ezt a helyzetet eleve ki kellett zárni.

Amennyire tudjuk, a tervezett évi 7,4 milliárd forintos induló költségvetésből több milliárdot lefaragott a Nemzetgazdasági Minisztérium, így végül 4,7 milliárdból gazdálkodhattak.

Igen, 4,7 milliárd lett, pont az inverze.

Ez reális volt, el tudta fogadni ezt a helyzetet?

Nem, az akkor sem volt reális, de megállapodtunk. Kevés volt a 4,7 milliárd, ezt mindenki tudta, a nemzetgazdasági tárca is, viszont akkor már jöttek ilyen-olyan uniós pénzek, és láttuk, hogy ezekből a működési likvidításokat majd valahogy ki tudjuk gazdálkodni. Szépen-lassan tehát elindult egy felzárkózási folyamat. Ez a 4,7 milliárd forint a három bejövő kar éves költségvetésének összege volt. Nekem a belügy-miniszter azt szabta meg, hogy a Rendészettudományi Kar költségvetése több nem lehet, mint amit a Rendőrtiszti Főiskola bevisz, a másik feltétele pedig az volt, hogy az építkezéseknél nagyobb négyzetméterszámot, elhelyezést nem kérhetek, mint amit otthagytunk a Farkasvölgyi úton. Végül nem egészen így lett, de akkoriban úgy foglaltunk állást, hogy az összeolvadás költségvetését tegyük rendbe, az egyetem jövőjét pedig intézményfejlesztési tervben határozzuk meg, és annak megfelelően állítsuk össze a költségvetéseket. Én egyébként ennek egy kicsit örültem is, bár miután húsz évig önálló költségvetéssel gazdálkodtam, azt pontosan tudom, hogy a hatalom pénz nélkül keveset ér; de a Rendőrtiszti Főiskola személyi állományával kapcsolatban elköteleztük magunkat.

Hogy mindenkit átvisznek a Rendészettudományi Karra...

Átvittünk olyanokat is, akik egyébként nem voltak alkalmasak, de tudományos fokozattal rendelkeztek, és az akkori felsőoktatási törvény szerint az oktatók felének tudományos fokozattal kellett rendelkeznie az egyetemi karrá alakuláshoz. Az ilyen emberekhez nem nyúltunk, mert nagyobb érdek fűződött ahhoz, hogy a felsőoktatási szabályok szerint akkreditáljanak és elfogadjanak minket.

Ezért nem hajtottak végre szelekciót?

Igen. Majd eljön annak is az ideje, ahogy előbb említettem. Visszakanyarodva a pénzügyi részekhez, az előkészületi folyamat során a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium a 4,7 milliárd forintot – amit a három jogelőd összedobott, magával hozott – átcsoportosította a hozzá tartozó Nemzeti Közigazgatási Intézethez, mivel egy költségvetési fejezeten belül voltak. Néhány erős tétel a tárcáknál maradt. A katonák gyakorlati kiképzéséhez szükséges lőszerre vagy fegyverre szánt pénz nem került be az egyetem költségvetésébe, ott maradt a Honvédelmi Minisztériumnál. A rendvédelem se vitte magával az egyenruházat, az ösztöndíjak anyagi fedezetét, ezeket kint hagytuk a saját szerveinknél. A négy ösztöndíjtípus egyikébe tartozó speciális, rendészeti ösztöndíjról van most szó, ez nem állami ösztöndíj.

A költségvetéssel kapcsolatban más probléma akkoriban nem merült föl?

Dehogynem! Az igazi gondot az jelentette, hogy mivel csak az a pénz állt rendelkezésre, amit a három kar jogelődje behozott, fönn kellett tartani a vezényléses állapotot, mert ugye a vezényelt létszámot nem az egyetem fizeti. A Hadtudományi Kar és a Rendészettudományi Kar állományának jelentős részét a mai napig [2017] a Honvédelmi Minisztérium, illetve a Belügyminisztérium fizeti. Nekünk ezt fenn kellett tartani, mert nem volt meg a költségvetési fedezete annak, hogy saját egyetemi státuszban foglalkoztassunk embereket. Csak a már meglévő státuszokat tudtuk hozni a közszolgálati egyetemre, az áthozott pénzösszegnek megfelelően. Ez a státuszhiány és az egyetem kialakítása között meghúzóódó ellentmondás igazi nehézséget okozott.

Hogyan működött együtt a Fenntartói Testület és a rektor?

A Fenntartói Testületnél az a szokás, hogy a rektor úr minden szenátusi döntést igénylő kérdést előzetesen behoz a Fenntartói Testület ülésére, tehát úgy nem kerülhet a Szenátus elé valami, hogy előtte mi ne döntöttünk volna róla, ne néztük volna meg. Ennek az a célja egyébként, hogy ne járassuk le egymást, és ne legyen közvetlen alá-fölé rendeltségi viszony, ami rossz hangulatot okozna az egyetemen. Természetesen nem mi döntünk, mert a jogszabály szerint a Fenntartói Testületnek saját hatásköre van: például a törvényességi felügyelet, a szervezeti és működési szabályzat, és valahogy úgy jött ki a lépés, hogy a Fenntartói Testület ügyvivőjeként mindig én voltam a rektor munkáltatója, ezért rá vonatkozóan a teljesítményértékelést és minősítést én készítettem el. A törvény úgy szól, hogy a Szenátus dönt, a döntések pedig a Fenntartói Testület jóváhagyásával válnak jogerőssé. Itt két lehetőség van.

Ha nem törvényességi jellegű a kifogásunk, akkor közöljük a rektorral, hogy valamit rosszul csinált, ha viszont törvényességi jellegű, akkor egyszerűen nem hagyjuk jóvá a döntést. Valójában azt a helyzetet szeretnénk elkerülni, amikor néhány ember jóhiszeműen dönt a Szenátusban, aztán hárman-négyen összeülünk a Fenntartói Testületben, és kifogásokat emelünk. Ez nem lenne jó senkinek, mert feszültséget generál. Ezért előre bejönnek a Fenntartói Testület elé a napirendi javaslatok, majd mi csak olyan határozatot hozunk, hogy meghallgattuk, tudomásul vettük a rektor jelentését. Az elmúlt öt évben egy-két konfliktushelyzet alakult ki, nem nagy horderejű, inkább technikai jellegű ügyekben, ezeket simán tudtuk korrigálni később, a szenátusi üléseken. Mondok egy példát. Az, hogy a hallgatói önkormányzat szervez-e gólyatábort, vagy sem, nem a mi hatáskörünk, még csak nem is a rektoré, ezt a hallgatók döntenek el. A gólyatáborok alatt tapasztalt botrányok miatt viszont megkértem az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat elnökét és a rektort: gondolkodjanak el azon, hogy jövőre nem tartanak gólyatábort. Háromnapos, nagyon kulturált csapatépítésre, ismerkedésre kiválóan alkalmas az Orczy-kert, kollégiumi épületekkel, sportpályákkal. Van olyan egyetem, amelyik nem tart gólyatábort. Én is voltam hallgató, én is civil egyetemen végeztem, tudom tehát, hogy miről szólnak az ilyen rendezvények.

Az egyetem fejlesztési terveiben, például a Víztudományi Kar⁴ átvételénél és a bajai részleg kialakításánál mi a Fenntartói Testület szerepe?

Itt volt egy megelőző kormányzati lépéssorozat, amely a korábban egységes vízügyi területet tulajdonképpen kétfelé bontotta, a vízi közműrendszer és szolgáltatás a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumhoz, az összes többi pedig az árvízvédelemmel, a gátakkal együtt a Belügyminisztériumhoz került. A Belügyminisztérium – ha már felelős lett érte – azt szeretne volna elérni, hogy legyen ráhatása a vízügyi felsőoktatásra. Ezért a belügyminiszter kéréssel fordult a Fenntartói Testülethez, hogy vesse fel a bajai vízügyi képzés hozzácsatlását a Nemzeti Közszerződési Egyetemhez. A belügyminiszter képviselőként az ügyet előkészítettem és a Fenntartói Testületben a kérést előterjesztettem, majd a Fenntartói Testület hozott egy olyan határozatot, amelyben kértük a rektort, hogy vizsgálja meg a kérdést. Gondosan ügyelünk arra, hogy a belügyminiszter, a honvédelmi miniszter és bárki más csak kérheti a rektort, nem utasíthatja. Kizárólag a Fenntartói Testületnek vannak törvényben leírt bizonyos jogosítványai, belső ellenőrzésre a munkáltatói oldalon, a bérkialakítására, tehát hogy mennyi a rektor illetménye, ezt mi határozzuk meg, és hasonlókat. De utasítási joga a minisztereknek nincs.

⁴ Az NKE Víztudományi Kara 2017. február elsején kezdte meg működését Baján.

És ha a rektor nem tartana indokoltnak egy ilyen profilbővítést?

Előfordult, hogy mi is bizonytalanok voltunk. Amikor azt kérjük a rektortól, hogy vizsgáljon meg egy felvetést, akkor azt mi komolyan is gondoljuk. Volt olyan kérésünk, amelyiktől a rektor véleménye után végül elálltunk. Példa erre a békéscsabai pénzügyi képzés átvétele, ami a Szent István Egyetem kihelyezett kara volt, itt elvetettük a fúzió lehetőségét. Ugyanígy fel lehet hozni a tűzvédelmi mérnökképzés esetét is. 2011-ben – még az egyetem előkészítésének időszakában lemondunk a Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Karának – a korábbi Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolának – az integrálásáról. Én kaptam a feladatot akkor, hogy megvizsgáljam a tűzvédelmi mérnöki képzés bevezetésének és a főiskola egyetemhez csatolásának a lehetőségét. Ott folyt ugyanis a civil szakma számára a tűzvédelmi mérnökök képzése, és korábban létesítettek már katasztrófavédelmi tanszéket és katasztrófavédelmi szakirányt is. A közszolgálati egyetem szervezősekor tehát ezen az Építéstudományi Karon folyt a belügyminiszter hatáskörébe tartozó képzés. Felmerült, hogy ne csak ezt a képzést hozzák át – mert ez barátságtalan lépésnek tűnt volna –, hanem az egész főiskolát, mert akkoriban, 2010 és 2014 között a kormány feladatmegosztása alapján az építésügyek is a belügyminiszterhez tartoztak, az örökségvédelmi hivatallal és más szervekkel együtt. Itt középszintű felkészültséget adó, de a tűzvédelem szempontjából különösen izgalmas képzésről volt szó, és nem olyanról, mint amilyen a műszaki egyetemen az építészmérnöki képzés. A kar átvétele tehát akkor logikus ötletnek tűnt. Az ikertornyok összeomlásának időszakában ugyanis nagyon élesen vetődött föl a katasztrófavédelmi képességek kérdése, az ilyen szakemberek képzési igénye. Az építkezéseknél a tűzvédelmi előírások hihetetlenül fontosak, és nagyon komoly szakértelmet igényelnek. 2011-ben tehát megnéztem az összes ilyen képzést Magyarországon, és azt tanácsoltam a miniszternek, hogy ne vegyünk át a kart, egyelőre hagyjuk meg a Szent István Egyetemen. A bolognai rendszer bevezetésének hibái miatt került oda az Ybl kar, amivel nem is tudott mit kezdeni a Szent István Egyetem, mert az inkább mezőgazdász-állattenyésztő képzést nyújtott. Most [2017] újra megvizsgáltuk ezt a problémát, és kezdeményezem a tűzvédelmi mérnökképzésnek a közszolgálati egyetemre történő átvitelét. Az ügyet fölterjesztettem a belügyminiszter úrhoz, s ha majd döntött, akkor azt előadom a Fenntartói Testület ülésén. A Fenntartói Testület majd megvizsgálja a kérdést, és így tovább.⁵ Nagyon jó az együttműködés e tekintetben a rektor úr és a Fenntartói Testület között. Egyáltalán nem kritika nélküli, hanem baráti és éppen ezért kritikus.

⁵ Jelenleg az NKE Rendészettudományi Karának Katasztrófavédelmi Intézetén belül működik a Tűzvédelmi Műszaki Tanszék és a Tűzvédelmi Mérnöki Tanszék.

A jó személyes kapcsolatoknak köszönhetően lehet egy-egy döntés mellett érvelni, vagy azt éppen visszautasítani?

A Fenntartói Testületben sok katona cserélődött, hatan voltak már eddig, én vagyok az egyetlen, aki az első pillanattól kezdve folyamatosan itt vagyok a Belügyminisztérium képviselőjében. Emiatt sokszor erélyesebben lépek fel a testületi üléseken, mert az újonnan érkezett tagok nem tudnak a korábbi döntésekről, ezért vigyázni kell a jogfolytonosságra. Szerencsére Csekei László, a hivatalt vezetőnk is jó ebből a szempontból, ő 2011-ben érkezett, pont a kritikus első hat hónapban, amikor sok vita volt, hogy melyik tanszék hol legyen, mi hova kerüljön az egyetemen belül.

Melyek voltak a legvitatottabb kérdések a tanszékek felállításánál?

Az egyik heves vita a Katasztrófavédelmi Intézet megalakulásánál alakult ki. Korábban, a NATO-kompetenciák miatt a ZMNE-n is létrehoztak katasztrófavédelmi tanszéket, a Rendőrtiszti Főiskolán is volt ilyen, hiszen katasztrófavédelmi tiszteket kellett képezni. Az volt az álláspontunk, hogy a két tanszékből csináljanak egy intézetet. Ekkor Padányi József, a ZMNE megbízott rektora megkeresett engem azzal, hogy országszerte nyolcszáz hallgató jár levelező tagozaton a biztonságvédelmi képzésükre, ami ugyan állami felsőfokú végzettséget jelentett, azonban ezt senki nem fogadta el. Úgy egyeztem meg Jóskával, hogy létrehozzuk a Katasztrófavédelmi Intézetet, ami a Hungária körúti campuson fog működni. A közszolgálati egyetem átveszi ezt a nyolcszáz embert, de az intézetet az egyetemi felső vezetésből ő mint rektorhelyettes felügyeli majd, és ebben a kérdésben bajtársi együttműködésére számítok. A másik problémás pontot a titkosszolgálati képzés, a Nemzetbiztonsági Intézet jelentette. A katonáknál ugyanis folyamatosan volt ez a képzés, sőt ők akkreditálták a nemzetbiztonsági alapszak tananyagát a ZMNE-re. A Rendőrtiszti Főiskola azonban a rendszerváltozáskor politikai okok miatt beszüntette az állambiztonsági képzést. 1991-ben végzett az utolsó évfolyam állambiztonsági szakirányon, amit huszonvalahány évig nem indítottak újra, 2010-ben nem voltak tanáraink sem. Természetesen az egész idő alatt tudtuk, hogy szükség van a polgári nemzetbiztonság oktatására. 2011-ben azt javasoltam, hogy hozzunk létre egy intézetet két tanszékkal, egy katonai meg egy polgári nemzetbiztonsági tanszékkal, és az intézet vezetője katona legyen, és ne rendőr, mert a Rendőrtiszti Főiskolán titkosszolgálati képzés két évtizeden át nem volt. Ebben az esetben is a felsőoktatási logikát követtük, azt akartuk, hogy a nemzetbiztonsági gyakorlatot át tudjuk plántálni a rendőrtisztképzésbe. A Rendészettudományi Karon a titkosszolgálati felsőoktatáshoz értő ember nem volt, ezért én nem is erőltettem a paritást. Most [2017] éppen Resperger István honvéd ezredes úr pályázatát támogattam. Kértem a Szenátust is, hogy továbbra is ő legyen a Nemzetbiztonsági Intézet vezetője, annak

ellenére, hogy voltak szakmai természetű nézeteltéréseink. Igazából azokkal szeretek együtt dolgozni, akikkel komoly szakmai vitát tudok folytatni, és nem az olyanokkal, akik csak annyit tudnak, hogy „értve” és „igenis, főnök”. Szóval Resperger urat alkalmasnak tartom az intézet vezetésére, de abban már nem vagyok biztos, hogy halatlelik a mostani négy- vagy ötéves megbízatása, a következő kiírásnál már nem lesz belügyes pályázó. 2011-ben ennél a kérdésnél is Padányi tábornok úrral állapodtunk meg arról, hogy a Nemzetbiztonsági Intézet is alá fog tartozni. Fontos volt, hogy ne civil rektorhelyettes felügyelje a képzést a titoktartási és egyéb kötelezettségek miatt. Tehát a katonák adják az intézet vezetőjét, de az intézet közvetlenül a rektori vezetés alatt áll, és nem a Hadtudományi Kar része.⁶

A Fenntartói Testület követi vagy véleményezi a közszolgálati egyetemen bekövetkezett személyi változásokat?

A törvény szerint kizárólag a Fenntartói Testület hatáskörébe tartoznak a szervezeti változtatások az egyetemen, valamint az egyetem szervezeti és működési szabályzata is. A személyi kérdéseket azonban a rektor, a dékánok, az egyetemi tanárok döntenek el. Mondok egy példát, most [2017] létrejött valamilyen sportigazgatóság, és ezt a Fenntartói Testületben támogattuk, sőt egy kicsit generátora is voltam az ügynek, de a mai napig nem tudjuk, hogy kit neveztek ki oda igazgatónak.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen azért nincsen kancellár, mert a Fenntartói Testület egyébként még a kancellárnál is szélesebb körű jogosítványokkal rendelkezik?

Pontosan. Halkan jegyzem meg, folyosói pletykák szerint egy kicsit a mi modellünk inspirálta a felsőoktatásban a kancellári rendszer bevezetését. Annak idején a Nemzetgazdasági Minisztérium – tulajdonképpen a Pénzügyminisztérium – nyomására beírtuk a törvénybe, hogy a gazdasági igazgató kinevezéséhez a miniszter ellenjegyzése is kell. Ezt a kérésüket egyébként én is támogattam. Így akartam ugyanis megelőzni azt, hogy az egyetem költségvetése miatt ellentét legyen a pénzügyi tárcával. A tavaly [2016] kinevezett gazdasági igazgató, Nászné Brózsely Tünde esetében is kellett miniszteri ellenjegyzés.

Mennyire meghatározó a Fenntartói Testület az egyetemi költségvetés elkészítésében?

⁶ A jelenleg úgynevezett karközi intézetként, közvetlen rektori felügyelet alatt fennálló Nemzetbiztonsági Intézetben belül működik a Katonai Nemzetbiztonsági Tanszék, a Polgári Nemzetbiztonsági Tanszék és a Terrorrelhárítási Tanszék.

A költségvetést mi hagyjuk jóvá. A rektor folyamatosan beszámol az egyetem aktuális pénzügyi helyzetéről a Fenntartói Testület ülésén, általában két-három havonta, de félévente biztosan, amikor jelentéseket kell leadni az államnak. Ezeket megnézzük és ellenjegyezzük.

Még egy kérdés, ami a közszolgálati egyetem alapításához kapcsolódik. A Ludovika-projekt az egyetem létrehozásával párhuzamosan indult, vagy attól függetlenül is felújították volna az épületet és környezetét? Vagyis a Ludovika-projektet az egyetem generálta, vagy a kettő egymást segítette?

2010. júniusban még nem volt egyértelmű, hogy hol helyezik el az új egyetemet, és az sem dőlt el, hogy zöldmezős vagy nem zöldmezős beruházás lesz. Ezt valamikor 2010 második felében határoztuk meg, mert az egyetem indulásának céldátuma 2012. január 1. volt, és 2011-re már kész törvényekkel kellett előállnunk. Először különböző budapesti helyszíneken néztünk szét, és komolyan felmerült az a lehetőség, hogy a Budapesti Gazdasági Főiskola Markó utcai épületébe költözzünk, a mentőállomással szembe, de aztán Hende miniszter úr felajánlotta térítésmentesen a Hungária körúti objektum egy részét, amely nem laktanyaként szolgált. Nekem a korábbi verzió tetszett volna, de aztán a gazdasági főiskola mégsem ment át máshová. Nem akartuk egy másik felsőoktatási intézmény rovására megoldani a problémát, így végül elfogadtuk a Hungária körúti ajánlatot.

Ugyanez nem merült fel a természettudományi múzeum esetében?

Ott nem az a kérdés, hogy mi hogy kerülünk ide, hanem hogy a természettudományi múzeum hogy került a Ludovika épületébe. Na mármost, ha végre „magához tér” valamennyire egy nemzet, és csinálni akar egy ilyen egyetemet, hát nem az a normális, hogy ott csinálja meg, ahol van erre szolgáló épület és valahány hektár terület? Ezt annak idején erre a célra ajánlották föl. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy a Ludovika alapítása eredetileg, az 1808. évi VII. törvény alapján a váci Theresianum épületére vonatkozott, illetve 15 és 17 év közötti kadétkok képzésére. Az egy másik kérdés, hogy egy országnak van-e annyi ereje, hogy egy természettudományi múzeumnak tényleg méltó, önálló elhelyezést létesítsen. Amíg harmincvalahány-milliárd forintért folyik itt a teljes felújítás, az építkezés, addig nem lehet megterhelni az államot azzal, hogy közben ötvenmilliárd körüli összeget költsön az új természettudományi múzeum létesítésére. Itt feltétlenül meg kell említenem, hogy a többi egyetemet az elmúlt hetven évben folyamatosan fejlesztették, mindeközben például a rendőrtisztképzést nem. Tulajdonképpen a honvédtisztképzést sem. Visszakanyarodva az egyetem történetére, megkaptuk a Hungária körúti ingatlan egy részét, és 2012. január 1-jén ott kezdte el működését a törzs. Innentől kezdve a Fenntartói

Testület ülésein a rektorral is voltak összecsapásaim, tartalmi kérdésekről, nagyon élesen, de nem személyes jelleggel. Nagyon erős nyomulást éreztem a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium részéről meg a Honvédelmi Minisztérium részéről, az utóbbi az egyetemet a sajátjának tekintette, mintha ők hozták volna létre. Hende miniszter úr szinte minden folyamatra igyekezett rátelepedni.

Átnyúlva a Fenntartói Testületen?

Azt azért nem tette meg, de megbízottjai a tárcaközi bizottságban nagyon sok kérdésben folyamatosan egyeztettek vele. A Honvédelmi Minisztériumot képviselő tagok sokszor nem foglaltak állást, mondták, hogy egy kis időt kérnek, majd megbeszéltek a miniszterrel a döntést. Ezt pozitívan kell megközelíteni, Hende Csaba annyira a szívén viselte az integráció egész folyamatát, hogy folyamatos tájékoztatást kért. A katonáknál pedig a függelmi rend nem engedi meg, hogy önálló döntéseik legyenek. Ez így volt Deák János vezérezredesnél is. Utódja, Lakatos László tábornok megtette, hogy önállóan hozott döntéseket. Ők ketten még 2010-ben a ZMNE részéről vettek részt az integrációs tárgyalásokon. A Fenntartói Testületbe aztán Szarka Gábor érkezett, akinek kabinetfőnökként szinte állandó bejárása volt a miniszterhez, ő már rövid úton tudta kezelni a felmerülő kérdéseket, és ezzel fölgyorsult a Honvédelmi Minisztériummal való együttműködés.

A működés során óhatatlanul is felmerülnek viták. Különösen egy egyetem működésének a kezdeti szakaszában. Nyilván voltak itt is ilyenek.

Az egyik ilyen vita volt, hogy az egyetemen centrális gazdálkodás legyen, vagy a karok önállóan gazdálkodjanak. Én utóbbi véleményen voltam, hogy a karok a tradíciójuknak megfelelően működhessenek, Patyi András viszont ragaszkodott a központosított gazdálkodáshoz. Én rugalmasnak mutatkoztam ebben a vitában, annak ellenére, hogy a 2011. márciusi törvény még megemlíti a karok önálló gazdálkodását. Hagytam magam meggyőzni, így ez a 2011. őszi törvényben már nincs benne. Időközben ugyanis, pár hónap alatt, kiderült, hogy a rektor nagyon is alkalmas az egyetem vezetésére – márpedig mi erős vezetőt akartunk –, így hajlandó voltam föladni az álláspontomat. 2011-ben még az volt a félelmem, hogy kapunk egy rossz rektort, ezért a törvénybe erős fenntartói jogosítványokat írtunk. Egy-két kérdést nyitva is hagytunk benne, mert bizonytalanok voltunk, hogy milyen lesz a vezetés. Nyitva is hagytuk, meg szigorúbbra is vettük, hogy bármelyik pillanatban a Fenntartói Testület át tudja venni akár az operatív irányítást is. Szerintem jó ez így, és nem azért, mert én vagyok a főnök, hanem mert néha még a szenátusi döntés után is találunk problémákat az anyagokban. Elmondom a legfrissebb példát, hogy érthető legyek. Múlt szerdán [2017. szeptember 6.] a Szenátus döntött néhány dolog-

ról, többek között a polgári nemzetbiztonsági mesterszak megalapításáról is, ami nekem régi vesszőparipám volt. Elolvastam az előterjesztés teljes anyagát, és észrevettem, hogy büntetőeljárásból kötelező tananyagnak a Pécsi Tudományegyetem tankönyvét vették fel, miközben a Rendészettudományi Karnak is van tankönyve ebből a tárgyból, amelyben a kar, illetve a Rendőrtiszti Főiskola mindig is erős volt szakmailag. Nézem, hogy ki a szakfelelős, látom, hogy olyan kolléga, aki Pécsen végzett, és a PhD-fokozatát is ott szerezte. Azzal érvelt, hogy az jó tankönyv, jól tudja oktatni. Vajon azért adtuk ki a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen a saját büntető-eljárási tankönyvünket, ami egyébként nagyon jó, hogy most a pécsiből oktassunk? Ez nem nagy kaliberű kérdés, de tökéletesen alkalmas arra, hogy neveltség tárgyává váljunk, ha bárki belénk akar kötni. Igen ám, de lefutott már a szenátusi ülés. Sőt lefutott már a fenntartói testületi ülés is, múlt pénteken [2017. szeptember 8.]. Ezek technikai kérdések, szóltam a dékának, hogy jelentse a rektornak, ez így nem jó, majd a rektor megtalálja a megoldást, ez most az ő problémája, de oldja meg, mert ez így nem maradhat. Amikor akkreditációra benyújtjuk a szakalapítási dokumentációt, akkor a rektor a következő szenátusi ülésen, az is lehet, hogy még ma kéri a korrekciót, a kötelező tananyag cseréjét. Nem tudom még, hogyan, de megoldja majd. Valóban lassú egy kicsit így, hogy oda-vissza véleményezzük az anyagokat, de előbb-utóbb ezeket a hibákat sikerül kiszedni a rendszerből, és azt kell, hogy mondjam, az elmúlt öt évben igazi nagy hiba nélkül működött az egyetem.

Úgy tűnik, az integráció előkészítésére, majd az egyetem működésére is az érdekelt felek konstruktív hozzáállása volt jellemző.

A magyar történelemre is jellemző kompromisszumokat kellett kötni az egyetem felállításakor, a sokkal nagyobb hozadékat tekintettük elsődlegesnek, szemben bizonyos részérdekekkel. Ahogy már említettem, nagyon sok belüleges részérdekről lemondtam, például arról, hogy a katasztrófavédelem a Rendészettudományi Karhoz tartozzon, ugyanez volt a nemzetbiztonsági képzésnél is. Legyenek önálló, karközi intézetek, Padányi József vezetése alatt. Majd az idő megoldja, mert ami logikailag összetartozik, az előbb-utóbb összenő. Arra törekedtem, hogy kiszedjem a rendszerből azokat az érzelmi sérüléseket, amelyek az egyetem létrehozásával jártak. Számomra az elmúlt hét év semmifajta traumát nem okozott, semmi olyan problémával a hét év alatt nem találkoztam, amit a legteljesebb rendben – legfeljebb több lépésben – meg ne tudtunk volna oldani. Egész egyszerűen nem látok semmi olyan feszültségpontot az elmúlt hét évben, amely bárminemű összetűzést eredményezett volna. Mindenkiről a legnagyobb jóindulattal a legjobbat tudom mondani.

Az egyetem szervezésekor megfogalmazódó szakmai, strukturális váratkozások most, öt évvel később beigazolódtak, vagy azért ennél árnyaltabb a kép?

Minden tekintetben beigazolódtak, ez nem kérdés. Mi nem a piacra képezünk, hallgatóink zöme a közszolgálatban, az államigazgatásban helyezkedik el. A mai napig az illetékes tárcák határozzák meg a létszámot az egyetem számára. A jól meghatározott beiskolázási létszámkeretek alapján tudjuk követni a közszolgálati fluktuációt, a közszolgálati korfát, pontosan tudjuk, mikor hány tisztre lesz szükségünk. A közigazgatás egy kicsit nyitottabb, mert ott nincs olyan szigorú elhelyezési kényszer, mint a fegyveresek esetében. A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar is az országot kell hogy kiszolgálja, teljesen mindegy, hogy hova megy dolgozni, aki nálunk végzett. Még akkor is, ha egy multinacionális cégnél helyezkedik el referensként, bár az mégiscsak a piaci szférát jelenti. Alapérdeünk fűződik ahhoz, hogy olyan embereket képezzünk, akik tudják képviselni ennek az országnak az érdekeit. Franciaországban az École nationale supérieure de techniques avancées⁷ nevű oktatási intézményt Párizs mellett a francia hadügyminisztérium tartja fenn. Vagy ötven év óta a fél kormány Franciaországban ezt vagy a közigazgatási akadémiát⁸ végezte el. Az ENSTA négy évig tart – nulladik évfolyamból és három évből áll –, és csak az kezdheti meg a hároméves képzést, aki a nulladikon teljesíti a követelményeket, tehát kettős szűrőn át van belépés. Ott trombitaszóra van ébresztő és takaródó a mai napig, és a végzettek 99 százaléka nem a hadseregben helyezkedik el, hanem az iparban. Mérnökök lesznek tulajdonképpen, természettudományos képzettséggel: matematika, fizika, csillagászat, technológia meg egyéb ilyen szakokon végeznek. A nulladik évfolyamon matematikát és fizikát tanítanak. A hallgatók emellett megtanulnak síelni, bridzslni, keringőzni, quadozni, lovagolni és úgy viselkedni, ahogy egy igazi hírszerzőnek kell. Amikor végeznek, akkor megkérdezik tőlük, hogy milyen kocsit szeretnének, milyen lakást; a katonai hírszerzés összekötői a világ számos pontján segítik az ENSTA-n végzett embereket. Persze ezek hitelből vannak, amelyeket vissza kell a képzés után fizetni, de úgy a hallgatót nem engedik ki, hogy kocsit meg lakást ne adjanak neki. Azért tartozik a hadügyminisztérium alá, hogy feszes rendet tudjanak tartani, hogy tényleg kiképzés legyen. Párizsban élő unokatestvérem férje az ENSTA-n végzett, és megkérdeztem tőle, hogy mi volt a felvételi vizsgán a fizikai alkalmassági követelmény. Azt mondta, odaültek egy két és fél méternél mélyebb medencéhez, amelynek az alján egy vekker volt. Aki második kísérletre föl tudta hozni az órát, azt fölverték. Nem kellett Cooper-tesztet futni, medicinlabdát dobni, akadályokon ugrani meg ilyeneket csinálni. Hosszú évek óta mondom, hogy mi nem izomra, hanem IQ-ra gyúrunk. A mostani hallgatókkal vannak problémáink, ez egy hópehely-generáció, kicsit megdörzsölöm, és elolvad. A kiképzést elkezdők több mint a 10 százaléka kiesett már. A fizikai megterhelést bírják, de azt nem képesek elviselni, hogy paran-

⁷ ENSTA.

⁸ École Nationale d'Administration, ENA.

csolnak nekik, hogy napközben nem nyomogathatják az okostelefonjukat. Visszakanyarodva a kérdésére, a közszolgálati egyetemnek van egy olyan missziója is, hogy ugyan független a kimeneti célirányosságtól, mégis az államérdek szempontjából fontos ismeretekkel rendelkező embereket bocsásson ki. Olyanokat, akik bárhol helyezkednek el, fegyveres testületeknél vagy kevésbé kötött területeken, képviselni tudják azt, amit itt tanultak. Mit is tanulnak? A beszélgetés elején már említett államtudományokat. Nem véletlenül kezdtünk el ezzel foglalkozni, amikor meg kellett határozni a közszolgálati egyetem tanulmányi tartalmát.

Mennyire tekinthetők fontosnak azok a jellegzetességek, amelyek a közszolgálati egyetemet a többi egyetemtől megkülönböztetik?

Van egy-két elem, amelyben felépítésünk eltér a felsőoktatásétól, például nincs kancellárunk, de van helyette Fenntartói Testületünk. Ami azonban a tartalmat és a minőségbiztosítást illeti, a legszigorúbban ragaszkodunk az általános felsőoktatási mércéhez, és ebből nem vagyunk hajlandóak kivonni magunkat. Sem én, sem a Fenntartói Testület olyan szabályozást nem fogadott el soha az elmúlt hét évben, amely arra irányult volna, hogy a rendőrtiszti vagy honvédtiszti képzés kivételt jelentsen. A minőség terén nekünk nem ugyanolyan, hanem jobbat kell produkálnunk. Csak el kellett tudnunk jutni odáig. Egy egyetem létrehozásának folyamata körülbelül tíz-tizenöt év. Ennyi idő kell, mire nagyjából megszilárdul a képzési struktúra, és kiépülnek annak háttérstruktúrái, például a tananyagok, jegyzetek. Ha most azt nézzük, mit sikerült öt év alatt elérnünk, elmondhatjuk, hogy időarányosan sokkal többet teljesített az egyetem, mint ami általában szerves fejlődés esetén elvárható. Egy képzés bevezetéséhez is idő kell. Például most [2017] szeptembertől van kibervédelmi tanszék a Rendészettudományi Karon, ami most még gyakorlatilag fikció. De felállítottuk a tanszéket annak érdekében, hogy föl tudjuk tölteni emberekkel, meg tudjuk határozni azt, hogy mit és hogyan oktasunk. Mindezt illeszteni kell a többi feltételhez, a teremszükséglethez és így tovább. Legalább két év, mire kialakítja a tanszék a maga struktúráját és tartalmát. Rengeteg felsőoktatási szabály van, és mindnek meg akarunk felelni. A belügyminiszter bármikor dönthet úgy, hogy létrehoz egy Kibervédelmi Intézetet, ez meg is történt a Nemzetbiztonsági Szolgálaton belül. De hogy a kibervédelmet oktassuk is, ahhoz az kell, hogy hajlandó legyen ide embereket vezényelni.

Milyen kérdések várnak még megoldásra?

A vízügynél elgondolkodtató a jelenlegi helyzet, mert ott katasztrófavédelmi helyzetek is kialakulnak. A vízügyi munkás parancsot kap, akkor is, ha nem hivatásos állományú. Általában be kell vonni a rendvédelmi képzésbe az államigazgatási szolgálatban álló szervezetek tagjait, ha azok rendészeti feladatot látnak el. Problémás területet jelent a magánbiztonsággal kapcsolatos képzés. Az első pillanattól kezdve ragaszkodtam ahhoz, hogy legyen ilyen a Rendészettudományi Karon. Volt, aki felvetette, hogy ez nem állami feladat, ez a nevében is benne van, miért képezzünk a magánszférának őrző-védőket? Erre azt válaszoltam, hogy ha a magánbiztonság erős, akkor a közbiztonság is javul, áttételesen ők segítenek nekünk. A biztonság szempontjából mindegy, hogy kinek a munkája révén javul. A biztonság megteremtésének a tananyaga egy és oszthatatlan. Így aztán civilek is vannak nálunk a karon, ami bizonyos pontokon, például a sorakozóknál megbontotta az egységet. Viszont az elmúlt években éppen a civilek fordultak hozzám kérvénnyel, hogy engedélyezzük nekik a gyakorló egyenruha viselését, s megígérték, hogy minden alaki szabályt önként elsajátítanak és betartanak, csak hogy ne érezzék magukat páriának. Az engedélyt megadtuk. Amikor diplomaosztó van, sokszor külön alakisággal veszik át ezek a civil gyerekek a diplomájukat, mint a végzett hivatásosok. Tehát lehet okosan is csinálni ezt, nem kell mindig a szabályokra figyelni. Magáncégeket kerestünk meg, amelyek hajlandóak fizetni, és a nálunk végzetteket alkalmazni. A nyári és évközi gyakorlatok alapján állásajánlatokat kapnak hallgatóink, és most már nagyon jó kezdő fizetésekkel helyezkednek el a biztonságvédelmi területen. Miközben az nem állami feladat, hanem – az európai uniós norma és a törvény szerint – szolgáltatás keretében végzett magánbiztonsági tevékenység. Mégis sikerült meggyőzni előljáróimat, még a belügyminisztert is. A polgárőrséggel ugyanez a helyzet. Sok feladat van előttünk még, a hallgatói ösztöndíjaknál a második évfolyamtól a teljesítményalapúság felé kell elmozdulni a szociális és egyéb megfontolások helyett. A mostani törvény úgy szól, hogy a hallgató szociális helyzetének megállapításakor a vele egy háztartásban élők jövedelmét kell figyelembe venni, és nem a szüleiét. Nagyon sokan átjelentkeznek a nagymamához, csomó gazdag gyerek kap kollégiumi helyet és szociális segítyt. Itt finomhangolásra lesz szükség. Az egyetem építkezési folyamata még nem zárult le, lesz még egy-két termékfejlesztés. Hátravan még a Honvédtisztképző és Hadtudományi Kar elhelyezése. Pillanatnyilag az a furcsa helyzet, hogy a honvédelmi miniszter kezdeményezte az egyetem létesítését, és pont a katonák csak formálisan vannak jelen. Fizikai valóságukban igen, a hallgatók egymás közötti interakcióban azonban nem egészen. Bizonyos szempontból ez kívánatos, és megmondom őszintén, én is azt támogattam, hogy a területünkön kívül épüljön meg a katonák elhelyezési körlete. Ez már a katonai pedagógia része, de ez messzire vinne bennünket. Csak annyit szeretnék érzékeltetni, hogy ezek

a döntések nagyon alapos katonafilozófiai és rendészetfilozófiai gondolkodás alapján történnek. Döntéseinknek nagyon alapos szakmai háttere volt és van.

| **Köszönjük a beszélgetést!**

Az interjút készítette: Szécsényi Mihály és Toldi Lóránt